

Zaaknummer : 01068339
Ons Kenmerk : ODH809747
Datum : 25 september 2023

Besluit artikel 7.17 van de Wet milieubeheer

Onderwerp

Bij besluit van 29 juni 2020, kenmerk ODH-2020-00079168, hebben wij een vergunning in het kader van de Waterwet verleend voor het installeren en in gebruik nemen en houden van een open bodemenergiesysteem ten behoeve van de klimatisering van het multifunctionele gebouw Fenixloods II. De inrichting is gelegen tussen de Veerlaan en de Paul Nijghkade te Rotterdam. Het betreft een open bodemenergiesysteem bestaande uit twee monobronnen met een totaal debiet van 55 m³ grondwater per uur, 1.320 m³ grondwater per etmaal, 33.000 m³ grondwater per maand en 119.500 m³ grondwater per jaar. Het vergunde systeem is tot op heden niet gerealiseerd.

Op 5 april 2023 hebben wij een mededeling ontvangen als bedoeld in artikel 7.16 van de Wet milieubeheer. De mededeling is ingediend in verband met de tegelijkertijd ingediende aanvraag in het kader van de Waterwet voor een wijziging van genoemde vergunning. In plaats van twee monobronnen met een totaal debiet van 55 m³ grondwater per uur, wordt nu beoogd één monobron te plaatsen met een debiet van 55 m³ per uur. De maximaal te verpompen hoeveelheid grondwater wordt verhoogd van 119.500 m³ per jaar naar 150.000 m³ per jaar. Daarnaast wordt de maximale hoeveelheid te onttrekken ontwikkelwater verhoogd van 2.500 m³ naar 4.400 m³ grondwater en de maximale hoeveelheid te onttrekken spuiwater van 250 m³ naar 440 m³ per jaar. De nu beoogde monobron wordt circa 170 m in westelijke richting geplaatst ten opzichte van de locatie van de eerder beoogde monobronnen, de bronfilters worden nu beoogd tussen circa 98 en 240 m beneden maaiveld in plaats van tussen circa 95 en 260 beneden maaiveld. Het beoogde bodemenergiesysteem zal in de nu beoogde situatie draaien met een bodemzijdige energiebalans in plaats van met een koudeoverschot in de bodem van maximaal 120 %. De beoogde wijziging van het open bodemenergiesysteem van twee monobronnen naar één (grotere) monobron op een andere locatie betreft een activiteit waarvoor op grond van categorie D 15.2 van onderdeel D van de bijlage behorende bij het Besluit milieueffectrapportage (hierna: Besluit m.e.r.) een m.e.r.-beoordeling benodigd is.

Besluit

Wij besluiten dat voor de activiteit geen milieueffectrapport hoeft te worden opgesteld.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen dit besluit wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidend schrijven.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Bij besluit van 29 juni 2020, kenmerk ODH-2020- 00079168, hebben wij een vergunning in het kader van de Waterwet verleend voor het installeren en in gebruik nemen en houden van een open bodemenergiesysteem ten behoeve van de klimatisering van het multifunctionele gebouw Fenixloods II. De inrichting is gelegen tussen de Veerlaan en de Paul Nijghkade te Rotterdam. Het betreft een open bodemenergiesysteem bestaande twee monobronnen met een totaal debiet van 55 m³ per uur, 1.320 m³ grondwater per etmaal, 33.000 m³ grondwater per maand en 119.500 m³ per jaar. Het vergunde systeem is tot op heden niet gerealiseerd. Er wordt nu beoogd alsnog een bodemenergiesysteem voor de Fenixloods II te realiseren. De uitgangspunten van het ontworpen bodemenergiesysteem zijn hiervoor opnieuw beschouwd. Naar aanleiding hiervan bestaat nu het voornemen in plaats van twee monobronnen slechts één monobron te plaatsen. Deze monobron wijkt in ontwerp en (beoogd) gebruik op de volgende manieren af van de in de vigerende vergunning opgenomen monobronnen:

- De monobron zal een maximaal debiet hebben van 55 m³ per uur, terwijl de nu vergunde twee monobronnen een maximaal debiet hebben van ieder 27,5 m³ per uur. Het maximale debiet is dus wel gelijk aan het totale maximale debiet van de twee vergunde monobronnen samen;
- Het maximale debiet zal in zowel de warme perioden (zomer) als koude perioden (winter) 75.000 m³ per jaar bedragen, het maximale jaardebiet maximaal 150.000 m³. In de vergunde situatie mag in de warme perioden maximaal 54.000 m³ grondwater per jaar worden onttrokken en terug in de bodem worden gebracht, in de koude perioden is dit maximaal 65.500 m³ grondwater per jaar. Het maximale jaardebiet is in de huidige vergunde situatie 119.500 m³;
- Door (onder andere) de grotere waterhoeveelheden per jaar zal ook meer energie per seizoen en jaar worden verplaatst. In de warme perioden (zomer) zal gemiddeld 282 MWh worden verplaatst ten opzichte van een hoeveelheid van maximaal 201 MWh in de huidige vergunde situatie. In de koude perioden (winter) zal gemiddeld 282 MWh worden verplaatst ten opzichte van een hoeveelheid van maximaal 242 MWh in de huidige vergunde situatie;
- De maximale hoeveelheid te onttrekken ontwikkelwater wordt verhoogd van 2.500 m³ naar 4.400 m³ grondwater, de maximale hoeveelheid te onttrekken spuiwater van 250 m³ naar 440 m³ per jaar;
- De monobron zal worden geplaatst op een heel andere locatie dan de vergunde twee monobronnen, namelijk ongeveer 170 meter in westelijke richting. De filters van de monobron zullen worden afgesteld in het derde watervoerende pakket tussen circa 98 en 240 m beneden maaiveld in plaats van tussen circa 95 en 260 m beneden maaiveld;
- Voor de monobron zal een effectief koud bronfilter worden geplaatst met een lengte van circa 22 m en een effectief warm bronfilter met een lengte van circa 30 m. Voor beide van de vergunde monobronnen was een effectief koud bronfilter beoogd met een lengte van circa 12,5 m en een effectief warm bronfilter met eveneens een lengte van circa 12,5 m;
- Het nu beoogde bodemenergiesysteem zal gaan draaien met een bodemzijdige energiebalans in plaats van met een koudeoverschot in de bodem van maximaal 120 %.

Op 5 april 2023 hebben wij een mededeling ontvangen als bedoeld in artikel 7.16 van de Wet milieubeheer. De mededeling is ingediend in verband met de tegelijkertijd ingediende aanvraag in het kader van de Waterwet tot wijziging van de vergunning van 29 juni 2020. Middels de wijzigingsaanvraag wordt beoogd de hierboven beschreven wijzigingen door te voeren in de vigerende vergunning.

De beoogde wijzigingen van het open bodemenergiesysteem betreffen (deels) fysieke aanpassingen. Daarmee betreft het een activiteit waarvoor op grond van categorie D 15.2 van onderdeel D van de bijlage behorende bij het Besluit milieueffectrapportage (hierna: Besluit m.e.r.) een m.e.r.-beoordeling benodigd is.

Bij de mededeling van 5 april 2023, die tezamen met de vergunningaanvraag in het kader van de Waterwet is ingediend, zijn (naast het via het Omgevingsloket Online ingediende aanvraagformulier dat voor de m.e.r.-beoordeling relevante informatie bevat) de volgende stukken gevoegd:

- Document 'Melding m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit open bodemenergiesysteem Fenixloods II Rotterdam, IF Technology, referentie PR09336/JR/20230405, 5 april 2023;
- Effectenstudie 'Fenixloods II Rotterdam, Effectenstudie open bodemenergiesysteem', IF Technology, referentie PR09336/JR/20230405, 5 april 2023.

De mededeling hebben wij getoetst aan de wettelijke voorschriften voor het in behandeling nemen van de mededeling, zoals deze onder meer zijn opgenomen in artikel 7.16, lid 2,3 en 4, van de Wet milieubeheer. Daarnaast is beoordeeld of de verstrekte gegevens en bescheiden voldoende zijn voor de beoordeling van de mededeling en voor de voorbereiding van de beschikking. Uit de beoordeling is ons gebleken dat de verstrekte gegevens en bescheiden niet voldoende waren voor de beoordeling. Op 24 mei 2023 hebben wij de indiener van de mededeling per brief (kenmerk ODH676837) de gelegenheid geboden binnen vier weken na dagtekening de mededeling aan te vullen. Omdat het niet ging lukken om tijdig de mededeling aan te vullen, is ons per e-mailbericht van 21 juni 2023 verzocht de gestelde termijn van vier weken te verlengen. Op 23 juni 2023 hebben wij per brief (kenmerk ODH730473) ingestemd met het verlengen van genoemde termijn met vier weken. De mededeling zou hiermee vóór 20 juli 2023 moeten worden aangevuld.

Op 28 augustus 2023 hebben wij per e-mailbericht aanvullende gegevens op de (tegelijkertijd met de mededeling ingediende) vergunningaanvraag in het kader van de Waterwet ontvangen. Bij het e-mailbericht waren de volgende stukken gevoegd:

- Brief 'Wijziging tenaamstelling beschikking Waterwet ODH-2020-00079168', Eneco Warmtenetten B.V., kenmerk WKO-935, 24 juli 2023;
- Effectenstudie 'Fenixloods II Rotterdam, Effectenstudie open bodemenergiesysteem', IF Technology, referentie PR09336/JR/20230405, 5 april 2023.

Hoewel de datum van het rapport van de effectenstudie gelijk is, wijkt deze versie af van de effectenstudie die bij de aanvraag was gevoegd.

Naar aanleiding van een e-mailbericht van de ODH van 6 september 2023 hebben wij op 7 september 2023 per e-mailbericht nog een aanvulling op de mededeling ontvangen. In dat e-mailbericht zijdens aanvrager is (onder andere) aangegeven dat de aanvullende gegevens overlegd in het kader van de Waterwet van 28 augustus 2023 tevens kunnen worden beschouwd als aanvulling op de mededeling.

Hoewel de aanvullingen op de mededeling van 28 augustus 2023 en 7 september 2023 zijn ingediend ruim na het verstrijken van de door ons aangegeven uiterlijke termijn van 20 juli 2023, hebben wij toch besloten de aanvullingen mee te nemen bij de besluitvorming. Omdat bij de aanvullingen van 28 augustus 2023 een geheel nieuwe effectenstudie is gevoegd, is na kennelijke instemming zijdens de aanvrager de bij de mededeling van 5 april 2023 gevoegde effectenstudie niet meer meegenomen bij de beoordeling.

Procedure

Artikel 7.17, eerste lid, van de Wm is toegepast op deze beschikking.

Adviezen

Op 26 april 2023 hebben wij de DCMR Milieudienst Rijnmond (hierna: DCMR) per e-mailbericht in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen. Naar aanleiding hiervan hebben wij op 22 mei 2023 per brief met kenmerk 2098982_4713337 een advies ontvangen. In haar schrijven adviseert de DCMR als volgt: "Ik heb beoordeeld of de aanmeldingsnotitie van 5 april 2023 voldoende ingaat op alle onderdelen zoals vermeld in artikel 7.16 lid 2 en 3 van de Wet milieubeheer en Bijlage III van de Europese m.e.r.-richtlijn 2014/52/EU. Dit zijn de vereisten waaraan een

aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling dient te voldoen. De beoordeling is niet inhoudelijk gebaseerd op de geohydrologische effecten van het project. Ik ga ervan uit dat de inhoudelijke kennis hiervoor aanwezig is bij de medewerkers van de Omgevingsdienst Haaglanden die de vergunning verlenen in het kader van de Waterwet.” Daarna concludeert de DCMR het volgende: “De meldingsnotitie van 5 april 2023 gaat voldoende in op de vereisten van een meldingsnotitie. Volgens mijn informatie is er in de directe nabijheid geen project in uitvoering dat van invloed kan zijn of een belemmering kan vormen voor de realisatie van het warmte energiesysteem aan de hoek Veerlaan en Paul Nijghkade.”

Ten aanzien van dit advies merken wij op dat genoemde beoordeling vanzelfsprekend door deskundigen binnen de ODH heeft plaatsgevonden.

M.e.r. beoordeling

M.e.r.- (beoordelings)plicht (onder drempelwaarden D-lijst)

De activiteit valt onder onderdeel D onder 15.2 van de bijlage van het Besluit m.e.r.. Nu de drempelwaarde van de daarin vermelde categorie van gevallen niet wordt overschreden moeten wij als bevoegd gezag, gelet op artikel 2, vijfde lid, tweede volzin en onder b, van het Besluit m.e.r., toepassing geven aan de regels voor een m.e.r.-beoordeling als bedoeld in artikel 7.16, 7.17, eerste tot en met vierde lid, 7.18, 7.19, eerste en tweede lid, en 7.20a van de Wet milieubeheer. Dit betekent onder meer dat wij als bevoegd gezag bij onze beslissing rekening moeten houden met de relevante criteria genoemd in bijlage III bij de mer-richtlijn zijnde Richtlijn 2011/92/ELI van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2012, L 26) als niet kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. Bij deze criteria dienen wij te kijken naar 1) de kenmerken van het project, 2) de plaats van het project, 3) de kenmerken van het potentiële effect.

Aan de hand van de meldingsnotitie/mededeling hebben wij het volgende geconstateerd.

1. Kenmerken van het project

Bij de kenmerken van het project is in het bijzonder in overweging genomen de omvang van het project, de cumulatie met andere projecten, het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, de productie van afvalstoffen, verontreiniging en hinder, risico van ongevallen met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

Er is voor de locatie al een waterwetvergunning verleend voor een open bodemenergiesysteem. Het project betreft een ten opzichte van deze vergunning gewijzigde aanleg en inwerkingstelling van het bodemenergiesysteem. Er wordt voorzien in één monobron (in plaats van twee monobronnen), waarbij de filters in het derde watervoerende pakket zullen worden geplaatst. De locatie van de monobron ligt ongeveer 170 m ten westen van de eerder beoogde bronlocaties. De effectieve filterlengte zal naar verwachting circa 22 m bedragen voor het koude bronfilter (was 12,5 m) en circa 30 m voor het warme bronfilter (was 12,5 m), in het traject van 98 tot 240 m beneden maaiveld. In de winterperiode (verwarmingsperioden) wordt maximaal 75.000 m³ (was 65.500 m³) grondwater onttrokken aan het warme bronfilter en, na afkoeling tot gemiddeld circa 8 °C, in het koude bronfilter geïnfiltrerd. In de zomerperiode (koelperioden) wordt eveneens maximaal 75.000 m³ (was 54.000 m³) grondwater opgepompt uit het koude bronfilter en, na opwarming tot gemiddeld 16 °C, in het warme bronfilter geïnfiltrerd. De maximale infiltratietemperatuur bedraagt 25°C. Het maximale debiet bedraagt in zowel de winter- als zomerperiode 55 m³ per uur.

Energiebesparing en emissiereductie

Door het toepassen van energieopslag middels het open bodemenergiesysteem kan jaarlijks 1.165 GJ aan energie ten opzichte van een conventionele installatie worden bespaard. Deze energiebesparing leidt tot een jaarlijkse emissiereductie van circa 50 ton CO₂ en 75 kg NO_x. Dit is een emissiereductie van respectievelijk 56 % en 80 % ten opzichte van een conventionele installatie.

Productie van afvalstoffen

Bij de oprichting van het bodemenergiesysteem komt naar verwachting 4.400 m³ ontwikkelwater vrij. De definitieve keuze voor de lozingsroute van het ontwikkelwater wordt mede gemaakt aan de hand van de technische mogelijkheden. Omdat het grondwater dat wordt onttrokken zout is, is lozen op oppervlaktewater in veel gevallen naar verwachting geen optie. Lozing op de Rijnhaven wordt mogelijk wel toegestaan, eventueel via hemelwaterafvoer. De initiatiefnemer zal het ontwikkelwater mogelijk (als oppervlaktewater geen optie is) willen lozen op het riool. Een eventuele toestemming voor lozen op het riool wordt in een later stadium van het project aangevraagd bij het bevoegd gezag (Rijkswaterstaat voor lozen op de Rijnhaven, de gemeente Rotterdam voor lozen op het riool). Bij een toestemming zal het bevoegd gezag waar nodig maatregelen voorschrijven om nadelige milieugevolgen te voorkomen of beperken.

Spuihoeveelheid

In verband met preventief onderhoud van de bronnen worden deze een aantal keer per jaar gespuid. Bij deze actie wordt uit de bronnen enige tijd grondwater onttrokken met het maximale debiet. Per jaar zal niet meer dan 440 m³ grondwater worden gespuid. Mogelijk wordt voor het lozen van het spuiwater gebruik gemaakt van een lozing in de bodem. Indien dit niet mogelijk blijkt, zal mogelijk worden beoogd het water te lozen op het riool of de eerder genoemde Rijnhaven. Toestemming voor lozen op het riool of oppervlaktewater wordt dan in een later stadium van het project aangevraagd bij het bevoegd gezag. Bij een toestemming zal het bevoegd gezag waar nodig maatregelen voorschrijven om nadelige milieugevolgen te voorkomen of beperken. Ook het opgepompte spuiwater zal zout zijn.

2. Plaats van het project

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de projecten van invloed kunnen zijn, is in het bijzonder in overweging genomen: het bestaande grondgebruik, de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied, het opnamevermogen van het natuurlijke milieu met in het bijzonder aandacht voor de volgende type gebieden:

- kustgebieden;
- reservaten en natuurparken;
- gebieden die in de wetgeving van de lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd;
- speciale beschermingszones door de lidstaten aangewezen krachtens richtlijn 79/409/EEG en richtlijn 92/43/EEG;
- gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid;
- landschappen van historische, cultureel of archeologisch belang.

Het terrein waar het bodemenergiesysteem zal worden aangelegd en gebruikt, ligt niet in of binnen enkele kilometers van Natura 2000-gebieden. De locatie is niet gelegen in of nabij een milieubeschermingsgebied voor grondwater. Omdat de effecten van het bodemenergiesysteem naar verwachting niet zullen reiken tot in de deklaag, worden geen nadelige effecten verwacht op eventueel aanwezige historisch waardevolle, archeologische waarden. Om deze reden is het niet noodzakelijk geacht verder onderzoek te doen naar de eventuele ligging van deze waarden in de omgeving. Het beoogde systeem ligt niet in een aangewezen waardevol gebied voor aardkundige waarden. De locatie is gelegen in de nabijheid van een gebied met een hoge bevolkingsdichtheid / stedelijk gebied, er is bebouwing aanwezig nabij de projectlocatie.

3. Kenmerken van het potentiële effect

Bij de potentiële aanzienlijke effecten van het project is in samenhang met de criteria van de punten 1 en 2 in het bijzonder in overweging genomen het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking), het grensoverschrijdende karakter van het effect, de orde van grootte en de complexiteit van het effect, de waarschijnlijkheid van het effect, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.

Om de mogelijke effecten van het beoogde open bodemenergiesysteem op omgevingsbelangen te bepalen, is de later aangepaste effectenstudie (Effectenstudie 'Fenixloods II Rotterdam, Effectenstudie open bodemenergiesysteem', IF Technology, referentie PR09336/JR/20230405, 5 april 2023) opgesteld. Bij onze beoordeling van de mogelijke milieueffecten is deze effectenstudie, alsmede de aanvulling van 7 september 2023, meegewogen.

Ten aanzien van bestaande (omgevings-)belangen wordt door toedoen van (de wijzigingen van) het bodemenergiesysteem geen negatieve invloed verwacht. Omdat de freatische grondwaterstand naar verwachting niet zal worden beïnvloed, zullen belangen als natuur, freatische bodemverontreinigingen, archeologische en/of aardkundige waarden en bebouwing naar verwachting niet worden geschaad. Het in werking hebben van het beoogde (gewijzigde) open bodemenergiesysteem voor Fenixloods II zal naar verwachting leiden tot een maximale zetting van 14 mm. Hierbij dient te worden opgemerkt dat deze zetting voornamelijk zal optreden in scheidende lagen in het tweede watervoerende pakket. De maaiveldzetting zal naar verwachting beduidend lager zijn. Het berekende zettingsverhang bedraagt circa 1 m per 2.500 m. Schade door zettingen wordt derhalve niet verwacht.

In de nabije omgeving zijn meerdere bodemenergiesystemen bekend. Naar verwachting zullen deze bodemenergiesystemen niet nadelig worden beïnvloed door het beoogde (gewijzigde) bodemenergiesysteem voor Fenixloods II. De berekende maximale stijghoogteverandering ter plaatse van de bronfilters van overige bodemenergiesystemen bedraagt 0,53 m. Dit is dermate gering dat dit in de praktijk geen effect heeft op de bedrijfsvoering en het rendement van de open bodemenergiesystemen in de omgeving. Daarnaast is het cumulatieve hydrologische effect van het beoogde open bodemenergiesysteem samen met de overige open bodemenergiesystemen worst-case berekend. Ook de cumulatieve hydrologische effecten zijn dermate gering dat dit in de praktijk geen effect heeft op de zetting, bedrijfsvoering en het rendement van overige open bodemenergiesystemen. Alle overige open bodemenergiesystemen liggen buiten het hydrothermische invloedsgebied van het beoogde systeem voor Fenixloods II. Er is ook geen overlap van hydrothermische gebieden. Ook hier wordt geen nadelig effect verwacht. Er zijn verder geen overige grondwateronttrekkingen of gesloten bodemenergiesystemen bekend in of nabij de hydrologische en hydrothermische invloedsgebieden van het beoogde (gewijzigde) open bodemenergiesysteem voor Fenixloods II.

Conclusie

Uit de op 5 april 2023, 28 augustus 2023 en 7 september 2023 ingediende informatie blijkt dat niet verwacht mag worden dat de kenmerken en plaats van het project zullen leiden tot significant nadelige effecten op omgevingsbelangen. Gelet hierop overwegen wij dat naar aanleiding van de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van het potentiële effect kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zal hebben.

Nu uitgesloten kan worden dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben, is er geen aanleiding om een milieueffectrapport op te stellen.